

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	18.—
Fél évre	9.—
Negyed évre	4.50
Egy óra	1.50
Egyes szám	6 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:

GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:

Egész évre	24.—
Fél évre	12.—
Negyed évre	6.—
Egy óra	2.—
Egyes szám	6 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-utca 12. sz.

Harcok a Kárpátok Románia felőli lejtőin.

Budapest, október 31. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Keleti harctér: Károly főherceg lovassági tábornok hadseregarcvonala: Orsovánál és az erdélyi déli harctérhegység tulsó oldalán tovább folyik a harc. Csernahévíztől északra és Kampolungtól északra meggyúsultak a románok támadásai. Magyarország keleti határán és az Erdős-Kárpátokban aránylag tegnap is nyugalom volt. Falkenhayn tábornok osztrák-magyar és német haderői október 10-ike óta 151 tisztet és 9920 főnyi legénységet fogtak el. — A zsákmány 37 ágyut, 47 gépfegyvert, egy zászló és sok hadiszser.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Lipnicapólnánál német csapatok és Brzezanytól délre török zászlóaljok foglalták az erősen elsáncolt ellenséges állásokat, amely általában 4 tiszt, 170 főnyi legénység és 9 géppuska jutott a támadók kezére. Wolhyniában Lubacewkánál visszavertük az orosz előretöréseket.

Olasz harctér: A tengeremelléki arcvonalt egyes részei változó hevességű tűzérési és aknavető tűz alatt állanak. Tirolban egy alpin zászlóaljnak a Gardinal ellen, a Fassanipokban indított támadását az ellenség jelentékeny veszteségei mellett visszavertük.

Délkeleti harctér: Az osztrák-magyar haderőknél nincs jelentős esemény.

Höfer altábornagy, a vesérkar főnökének helyettese.

9920 oláht fogott el Falkenhayn.

37 ágyut, 47 gépfegyvert zsákmányoltunk Erdélyben október 10. óta. — Sikertelen oláh próbálkozás Orsovánál. — Török és német csapatok sikerei az orosz fronton.

Budapest, okt. 31. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, október 31. A nagy főhadiszállás jelent:

Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadcsoportha: A Somme mentén a kedvezőtlen időjárási viszonyok korlátozzák a harci tevékenységet. A Les Boeufstől északra és keletre állásaink ellen előrenyomuló ellenség osztagait tüzelésünkkel visszavertük. Egy francia századnak La Maisonette ellen intézett támadása meggyúsult, épp így kudarccal végződtek kézigránatos csapatok arra irányuló kísérletei, hogy Bia Chestől délre fekvő új árkainkba behatoljanak. Nagy francia erőknek Ablaincourt ellen és a Chaulnes—Lihons-i műút két oldalán indított támadása védőtüzelésünkben nem volt keresztülvihető.

A trónörökös hadcsoportha: A Maas területén is nagyobb nyugalom volt, mint az előző napokban, csak St. Michiel vidékén ért el időnkint nagyobb hevességet a tűzérési tűz.

Keleti harctér: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Rövid tűzérési előkészítés után az oroszok szecarai állásukat Kaszyn mellett viradatkor megtámadták. Az ellenséget véresen visszavertük.

Beresteckotól északnyugatra, a Styr felső folyásánál előtérbe csatározások a mi javunkra dőltek el. A Narajowka keleti partján Molochowtól északra török csapatok rohammal elfoglalták az ellenség több előállítását. Tovább délre német ezredek Krasnolesietől nyugatra elfoglaltak fontos magaslati állásokat és visszaverték az oroszok ellentámadásait, 4 tisztet, 170 főnyi legénységet és 9 gépfegyvert szállítottak be. Stanislautól délnyugatra orosz osztagok előretörése sikertelen maradt.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: Er-

dély keleti határán nyugalom. A déli harctérhegységben sűrű köd és időnkénti hóvihár dacára a harcok tovább folytak — Kampolungtól északra és Borzenynél. Orsovától északra a románok sikertelenül kísérelték meg, hogy visszafoglalják a tőlük elvett magaslatokat. Falkenhayn gyalogsági tábornok hadserege október 10. óta 151 tisztet, 9920 főnyi legénységet fogott el és sok egyéb hadiszseren kívül 37 ágyut, 47 gépfegyvert és egy zászlót vett el a románoktól.

Balkán-harctér: Mackensen vezértábornagy hadcsoportha: Dobrudzsában a helyzet változatlan.

Macedón-arcvonalt: Bolgár gyalogság szerb osztagokat, amelyek a Cserna-hajlásnak keleti részében kezdetben sikereket értek el, kiindulási állásaikba vetett vissza, miközben nagy veszteségeket okozott.

Ludendorff,
első főszállásmester.

Delacroix tábornok Falkenhayn terveiről.

Genf, okt. 31.

Delacroix tábornok írja a „Temps”-ban: Ha kérdezzük, hogy mi volt a célja a központi hatalmak előnyomulásának Dornawatra és a romániai Neagra folyócska irányában, azt kell felelnünk egész határozottsággal, hogy Falkenhayn ott akarja áttörni a román ellenállás frontját, ahol az oláh hadsereg egyesül az orosz hadsereggel. Falkenhayn manőverének egyéb célja is van. Hátha akarja kapni Lesickit Kimpolungnál, hogy ezzel elejét vegye az oroszok ama törekvésének, hogy Lembergbe juthassanak.

Lehetséges, hogy Falkenhayn el akarja érni a csernovic—bukaresti vonalat. Bizonyos, hogy Falkenhayn a Trotus-völgyben erősen fenyegeti ezt a vonalat. Az a körülmény, hogy a központi hatalmak csapatai, átkelve a Tömösi-szoroson, mindinkább előrenyomulnak, szintén nagy katasztrófát jelent Romániára nézve, mert az ellenséges csapatok hatalmukba kerítették a Prahovai-völgyön keresztül Bukarestbe vezető vasúti vonalat. A helyzetet még veszedelemesebbé teszi az, hogy a német és osztrák-magyar csapatok a kampolungi úton előrenyomulnak,

Lapunk mai száma 8 oldal.

Az oláhok saját falvaikat pusztítják.

Budapest, okt. 31.

Falkenhayn tábornok főparancsnokságáról jelentik: Kampolungtól északra nehéz harcokat vívnak csapataink. A harc román részről is igen élénken folyt és sűrűn került sor kézi-gránátharcra. A magyar-osztrák csapatok kivétel nélkül átlag ezer méter magasságban menetelnek és harcolnak. Az oláhok kiméretlen energiával védik országukat, tegnap például összelőtték egyik falujukat és fél tucat honfitársukat sebesítették és ölték meg, egy másik román városka a románok ágyutüzétől félig leégett. A lakosságot, amely a templomba menekült, csapataink élelmezik.

Az oláh felhivatalos vádolja az antaniót.

Bukarest, október 31.

Az „Independance Roumaine” írja: Méltatlan a szövetségesek részéről az a vád, hogy Oláhország csak saját önző érdekeit nézte és ennek köszönheti vereségét. Oláhország nem felelős a történetekért. Az oláh hadvezetőség sohasem vállalkozott arra, hogy egymaga két fronton felvesse a harcot a túlnyomó ellenséggel. A román fronton folyó harcokért a felelősség kizárólag a szövetségeseket terheli. Kötelességük, hogy minél hatalmasabb támogatással jótárgyék az eddig szenvedett kudarccokat.

Új orosz csapatok Dobrudzsában.

Genf, okt. 31.

A „Daily Telegraph” jelenti Pétervárról. Az új orosz csapatok megérkeztek Dobrudzsába s ezzel az orosz-román sereg számbeli gyengeségét ismét pótolták. Bukarestben a németek és a bolgárok sikereit csak átmeneti sikereknek tartják.

Robertson angol vezérkari főnök a háború végéről.

Bern, okt. 31.

A Kanada főköormányzójának, De-wanshirei hercegnek tiszteletére Londonban adott banketten Robertson vezérkari főnök a következőket mondotta: Még ma nem látom a háború végét. Hogy a háborúnak mikor lesz vége, ez a kérdés ma nem bír érdekel. A háborút csak akkor fejeztük be, ha az ellenséget legyőztük. Minden erőnkkel össze kell hordani, hogy úgy harcolhassunk, hogy a végső győzelem a miénk legyen.

Ezután Balfour, a tengerészet első lordja szólalt fel. Magasztalta az angol flottát s hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a flottának köszönhető, hogy csapatszállítványok és a municiószállítások akadálytalanul eljutnak a gyarmatokból az anyaországba és Franciaországba.

A Havasalföld kiürítésének terve.

Amsterdam, okt. 31.

Az „Odeszkij Lisztok” Reniből kelteztetett távirati jelentése szerint a román főhadiszálláson hosszú és izgalmas tanácskozás volt a Havasalföld kiürítésének tervéről. Különösen az orosz vezérkar képviselője szállott sikra az eszméért. — A többi közt azzal érvelt, hogy a Nagy- és a Kis-Havasalföld kiürítése nagyon megrövidítené és az ellenség erősebb támadásai ellen aktívá tenné a defenzív frontot. Jelentékeny román-orosz erőknél a

havasalföldi fronton való meghagyása súlyos hibákra vezetne. A front, amelynek elfoglalását az orosz küldött ajánlotta, a következő:

A tandarei vidéktől 7 kilométernyire, Harsovától nyugatra, Buzeu és a Kárpátok, szóval a Jalonika északi partja mentén Trachováig. — A terv Bukarest föladásának szükségességével is számot vetett.

Román oldalon szenvedelmesen tiltakoznak a terv ellen. Sem a király, sem a román vezérkar, sem a kormány nem akar tudni az orosz indítványról. Campinában ebből az alkalomból izgatott jelenetek voltak. A román főhadiszállás mégis újra hátrább költözött és pedig egyelőre Campinából Buzeuba.

Az antani petróleumát zsákmányoltuk Konstancaiban.

Béga, okt. 31.

A Konstanca elfoglalásánál zsákmányolt óriási petróleum készletek között olyan is van, amelyet Románia az antant-államoknak eladott s dacára annak, hogy a szállítást még nem bonyolították le, a kifizetés távirati rendelkezésre már megtörtént.

Románia katasztrófális helyzete.

Bern, okt. 31.

A „Popolo d'Italia” bukaresti levelezője a következőket jelenti lapjának: A teutonok nagy terve, Románia bekerítése fejlődésben van. A Dobrudzsa felől való átkarolás Konstanca és Csernavoda eleste után már megtörtént és a nyugati oldalról Falkenhayn is több ponton melyen bent van offenzív csapataival az oláhok földjén. Ha még a bolgár Dunáról esetleg átkelést hajtanának végre a központi hatalmak, akkor a szerencsétlen Románia egyetlen hatalmas öleléssel összeroppantható. Ez a katasztrófális helyzet annak a lassuságnak következménye, amellyel az antant előkészíti az ellenséges támadások ellen való védelmet. Annak idején vészkiáltások hallatszottak, de senki sem figyelt rájuk.

A hivatalos jelentések igyekeznek bizonyítani, hogy a román helyzet javult és még most is, amidőn Románia legfontosabb kikötőjét elvesztette, világga bocsájták azt a hírt, hogy az orosz seregek utban vannak. Ezek a segítőcsapatok, ha jelentékenyek lennének és még ha igazán léteznének is, olyan jókor érkeznének, mint Offenbach legendás karabinierjei. Sarraill hadserege megelégszik a tüzurkálással, ahelyett, hogy vérig harapná az ellenséget. Az antant ahelyett, hogy segítőcsapatokat küldene neki, apró-cseprő belső vitákkal foglalkozik. Azt akarják, hogy megerősítést nyerjen az az általános vélemény, hogy a központi hatalmak ott érnek el sikert, ahol akarnak. Igazán be akarják-e bizonyítani, hogy az antantban túl sokan parancsolnak s azért nem érhetnek el döntő sikert, mert a parancsnokok soha sincsenek egy nézeten. Ahol az antant diplomáciai sikert arathatna, mint például Romániában, ott viszont nem adják meg a kellő katonai támogatást.

A négyesszövetségben meggyökeresedett az a hit, hogy 1917 év végén Törökország meg lesz semmisítve. Ebben az irányban semmi sem történt, sőt most még lehetetlen erre nézve minden kislét amióta Dobrudzsa az ellenség kezébe jutott.

Oroszország nem segíthet Romániának nagy sereggel.

Genf, okt. 31.

Verroux tábornok kételkedik az orosz segítség lehetőségében. Azzal fejezi fejtegetéseit, hogy Oroszország képtelen nagy hadsereggel támogatni Oláhországot.

Epirusz megszállása csak ideiglenes.

Athén, okt. 31.

Az olasz követ tudatta a görög kormánnyal, hogy Észak-Epirusz megszállása csak ideiglenes és nincs behatással ez vidék további sorsára.

Orosz lap az oláhok visszavonulásáról.

Rotterdam, okt. 31.

Az „Utro Roszija” jelenti: A Zsil völgyében az ellenség offenzívát kezdett és a román csapatok bár hevesen ellenállottak, az ellenség tűzérségi fölénye következtében kénytelenek voltak visszavonulni. A erős, meglepő tűzérségi tűzben a románok jelentékeny veszteségei voltak. Egy srápnál súlyosan megsebesítette Dragabita tábornok a délnyugati román sereg parancsnokát.

A császár részvétele.

Berlin, okt. 31.

A császár és a trónörökös meleg hangú táviratban kondoleált a hősi halált halt Böck kapitány édesatyjának.

LEGUJABB.

Zita főhercegnő a Székelyföldön.

Székelyudvarhely, okt. 31.

A néhány nap előtt Erdélybe érkezett Zita főhercegnő meglátogatta a megyei, székelyudvarhelyi kórházakat. Székelyudvarhelyen a pályaudvaron a menekülők csoportjához lépett vigasztalta őket és pénzadományt osztott szét közöttük. Innen a főhercegnő a románok által felgyutott Farcádra ment, ahol a sáros utakon, romhalmazok között végigmenve, pénzt, ruhaneműt osztott szét a lakosság között. A székelyek ruháját, kezét csókolgatták a főhercegnőnek.

Bolgár hivatalos jelentés.

Szófia, okt. 31.

A bolgár vezérkar jelenti harmincegyedikén: Koricánál gyenge ellenséges osztagokat visszavetettünk. A Cserna-hajlásban a szerbeket ellentámadással visszavetettük eredeti állásaikba. A többi frontokon kisebb járőrharcok. Dobrudzsában a helyzet változatlan.

Souchon altengernagy kitüntetése.

Berlin, okt. 31.

A császár Souchon altengernagynak, a Földközi-tengeri hajóhadosztály és a török flotta főnökének a „Pour le merite” rendjelet adományozta. Souchon admirális a világháború kitörésekor a „Göben”-nel és a „Breslau”-val sikeresen bombázta Bone és Philippeville francia kikötő városokat, aztán áttörte az ellenséges flottazárt és a Dardanellákba futott. Azóta a török flottát szervezte.

Huszonegy hajót süllyesztett el három német tengeralattjáró.

Berlin, okt. 31.

Wolff jelentés szerint három tengeralattjáró, melyek most tértek vissza az Olasz csatornából, összesen huszonegy hajót süllyesztettek el, 28.000 ösztönnal.

Hadatások a szalonna és a zsir után.

Budapest, okt. 31.

Ghillány miniszter a „8 Órai Újság” munkatársának a következőket mondotta:

— Minthogy a hadügyminisztérium jelentése szerint Budapesten nagy elrejtett és szalonna-készletet sejtene, és minthogy a hadseregnek minderre nagy szüksége van, lépéseket tettek, hogy ezek a készletek feltárassanak. Hozzájárulunk a honvédelmi minisztérium által megindított árufeltáráshoz, melynek eredménye, mint előre sejtettük, csekély lesz. Ezenkívül a főváros, részben más hatóságok jogos tulajdonát képezik. A katonai hatóságok a rendőrség közbejöttével megjelentek azon helyeken, ahol zsir- és szalonna-készleteket sejtettek, leltá-

rozták és zár alá helyezték az árukat. A kormány az új élelmezési hivatal útján intézkedett, hogy a zsir és szalonna maximális árának túllépését szigorúan büntessék meg.

Az ötödik görög hadtestet elvitték a határról.

Athén, okt. 31.

A görög hadügyminiszter az ötödik hadtest székhelyét Janinából Artaba helyre helyezte át.

Az U. 53. hazaérkezett.

Berlin, okt. 31.

A Wolff-ügynökség jelentette: Az U. 53. tengeralattjáró az Atlanti-óceánon túl való vállalkozásáról jó állapotban hazaérkezett.

Bratianu állása megrendült.

Genf, okt. 31.

Bukarestből jelentik: Ferdinand román király hosszas kihallgatáson fogadta Marghilomant, a konzervatív párt vezérét. Hir szerint Bratianu állása megrendült.

A közgyűlés második napja.

Itt a városi sertéshusárulás rendjéről. — Interpellációk a sóhiányról. — A gázgyár kérését elutasították.

(Saját tud.) A városi közgyűlés hátralevő része nem sok érdekességet ígért, ennek megfelelően nagyon csekély érdeklődés nyilvánult meg a tegnapi törvényhatósági bizottsági ülés körül. Az ülést azonban, hogy a sovány tárgyszorzat egy-két pontjánál kiszélesedett a vita ezzel kapcsolatban olyan szempontok is felmerültek, amelyek nem tartoztak ugyan szorosan a tárgyhoz, azonban megvitatásuk nem volt kárbavesztett munka.

Bethlen Ödön gróf nyitotta meg gyéren megtelt padosorok előtt a közgyűlést. Az ülés elején több nyugdíjazási ügyet tárgyaltak. Közöttük Fekete-Nagy Béla nyugalmazott városi tanácsos nyugdíját 4800 koronában, lakbérét 40 koronában állapították meg.

Somody András dr. a városi sertéshusárulást számolt be. Jelentést tett arról, hogy a nyelvező zsirhiányra való tekintettel mintegy 100 sertést szerzett be a város és földhatalmasoktól kért arra, hogy esetleges további vásárlásokra 150.000 korona hitelt nyisson az üzem számára a közgyűlés.

Kosutány Ignác dr. köszönettel vette tudomásul a jelentésben foglaltakat, kéri azonban, hogy a kiadásoknál levő óriási tolongás elkerülése végett több árusító helyet jelöljenek ki.

Apáthy István dr. a hozzáintéztet panaszok alapján szövegesen, hogy a városi sertéshusárulás több esetben bűdös volt. Ő valószínűnek tartja, hogy nincs megfelelő jégszekrény a sertéshusárulásnak.

Somody András dr. reflektálva az elhangzottakra, elismeri, hogy a husáruláshoz tapasztalt tolongás nem kívánatos. Eddig azért nem tudtak segíteni a dolgon, mert ha a kiadás-helyeket megszorítják, a jelenleg rendelkezésre álló készlet néhány hét alatt kifogyott volna a városi üzem ármérséklő hatása ezzel véget is ért volna. Szerinte a jegyrendszer behozatalával egyszerűsíthetnének az árusítások. A közlelmezési irodában utalványokat adnának ki a hatósági mézárásokban csak ennek ellenében szolgáltatnák ki a húst. Megállapíthatnák, hogy milyen százalékgig részesülhetnének városi sertéshusban a munkások, iparosok és tisztviselők. Ami az Apáthy professzor által felhozottakat illeti, csak egy ízben fordulhatott elő, hogy nem egészen friss húst szolgáltatott ki, de sem azelőtt, sem azóta nem merült föl ez irányban panasz.

Esterházy László is megállapítja, hogy teljesen modern, kitűnő hűtőberendezése van a városnak.

A sertéshusárulást Kerkósa Gyula szakavatottsággal intézi, Harth Henrik számtiszt pedig az üzem pénzügyi részét vezeti példás szorgalommal.

Biró Balázs szerint az utalványrendszer sem kecsegtet sok sikerrel, mert ekkor nem is egy, hanem két helyen fognak tolongani az emberek. Rengeteg idő és munkaerő kallódik el a különböző árusítóhelyek előtt. Talán az volna a jó, ha sorszámmal látnák el a jelentkezőket.

Id. Szentkirályi Ákos szerint az utalványrendszer azért is helyes volna, mert a mai uzus szerint, akinek ideje van, az a leginkább szükséges zsirból lassanként nagyobb mennyiséget szerezhet be mások kárára.

Kenéz Béla dr. nem tartaná helyesnek a decentralizációt, mert az üzemeltetések szaporodnának.

Kosutány Ignác dr. felemlíti, hogy Kolozsvár rengeteg erdőségekkel van körülvéve, a közelben vannak a déli és tordai sóbányák s mégis állandó a fa- és sóhiány.

Somody András dr. megállapítja, hogy a sóhiány megszüntetése csak részben függ a várostól. A sóárusítás monopólium lévén s ennél fogva a város sem tehetett mást, mint hogy megkereste a pénzügyigazgatóságot az irányban, hogy amennyiben fuvarhiányon mulnának a sóhiány, megfelelő tengelyt bocsát rendelkezésre. A pénzügyigazgatóság a megkeresésre még nem válaszolt.

Apáthy István dr. fejezte még ki azt a reményét, hogy a jegyrendszerrel pártatlanul fog eljárni a közlelmezési ügyosztály s végül az Elnök úgy mondta ki az előterjesztés elfogadását, hogy az előadó a végrehajtásnál tekintettel lesz az ülésen elhangzottakra.

Nemes Ferenc terjesztette elő ezután a gázgyárra vonatkozó szakszervezeti javaslatot, amely szerint a világítási gáz árát 30, a háztartási és ipari gáz árát 20 fillerre emelnék föl 1917. jan. 1-éig, mikor a gázgyár mérlege alapján új ármegállapításra kerülne a sor. Jelenti továbbá, hogy egy esztendő alatt 354,533 köbméter világítási gáz, 491,599 köbméter háztartási és 105,309 köbméter világítási gáz volt a gázgyár termelése, illetve a forgalomba került gáz így oszlott meg. A gázgyár kérésének tel-

jesítése esetén mintegy 44 ezer korona volna a gázgyár bevételi különbözete, míg ha az árfelemelést a tervezett módon osztanák meg a világítási és háztartási gáz között, 26,760 koronával venne be többet a gázgyár, mint ezidő szerint.

Biró Balázs dr. a leghatározottabban ellenzi az árfelemelés engedélyezését. A gázgyárnak szerződése van a várossal s a szerződésben az is bent foglaltatik, hogy a gáz ára a fogyasztás mérvének növekedésével lejjebb száll. Erről a szerződési pontról sohasem esett eddig szó, ellenben a gázgyár, mielőtt néhány ezer korona deficit jelentkezik, árfelemelést kér. A gázgyárat hosszú ideig tartó gazdag nyeresége után első ízben terhelné a szerződésnél vállalt rizikó s nyomban kapálózik ellene. Meglepetéssel látja, hogy a tanács teljesíthetőnek találta a gázgyár kérését. A szerződést a város a harmadik fél, a fogyasztó kárára nem változtathatja meg.

Navratil Ákos dr.: A kommunális határozat, amely a város közönségét képviseli.

Biró Balázs: De ha ettől a szemponttól el is tekintünk, más oka is van annak, hogy a gázgyár kérésének elutasítását kívánom. A szövegben levő kérdés világosan mutatja a város elhetetlenségét. Nem szól arról, hogy más államokban az ellenséges alattvalók által alakított részvénytársaságokat mindenütt felügyelet alá helyezik. A gázgyár egy belga részvénytársaság tulajdona s hogyha a mi lojalitásunk semmitéle konzekvenciákat nem is fűz ehhez a tényhez, neki mégsem fáj annyira egy üzleti céllal alakult részvénytársaság feje. Miért akar a város hónya alá nyulni ennek a részvénytársaságnak. Ha — amit nem hiszek, hogy bekövetkezik — a társaság a szerződésének teljesítéséből folyóan tönkremegy, üzemét át kellene adnia a városnak. Ha a mi segítségünk oda vezetne, hogy elrugunk magunktól egy ilyen eshetőséget, ez elhetetlenségünknek eszméborasztója volna. Örvendjünk, hogy az általános drágulásban maradt végre egy háztartási cikk, amelynek áremelkedése nem sújtja a közönséget. A társaság élvezte a várossal kötött szerződés előnyeit, nem baj, ha most reá is fizet valamit az üzletre.

Apáthy István dr. örül, hogy a szakszervezetek ülésén kifejezésre juttatott elvi álláspontját olyan meggyőzően fejezte ki Biró Balázs. Megismétli, hogy a gázgyár kérésének teljesítése indokolatlan s ezért kéri a tanács előterjesztésének elvetését.

Nemes Ferenc élt még a zárszó jogával s ezután a közgyűlés egyhangulag elutasította a gázgyár kérését.

Végül Oberding Antalnak a Téglás-utcai csatornázási munkálatok folytatásáról szóló ideiglenes felmentését határozta el a közgyűlés, amely 6 órakor ért véget.

Közlegényből főhadnagy.

Egy kolozsvári tanár háborús karrierje.

(Saját tud.) Gerencsér István dr. a kolozsvári tanítóképző-intézet tanára volt s közvetlenül a világháború kitörése előtt a kiváló képzettségű tanárt a budapesti állami tanítóképző-intézet igazgatójává nevezte ki a közoktatásügyi miniszter.

A legelőször kiragasztott mozgósítási hirdetmény parancsára Gerencsér István dr. bevonult a kolozsvári 21-ik honvéd gyalogezredhez. Béke idején póttartalékos volt Gerencsér dr. s így tízenhatszázötödös katonai múltjával, mint a kolozsvári honvédek egyszerű közlegénye ment ki a frontra az első menet-alakulattal. Önkéntesi zsinórja sem volt s talán csak intelligens arcával vált ki a többi öregedő népfelkelő közül.

A harcúterén az első ütközet után tizedessé léptették elő a vitézül verekedő népfelkelőt és egy sikeres járőr-vezetésért rövidesen megkapta a bronz vitézségi érmet.

Az első háborús év októberében dicsőséges harcai voltak a kolozsvári honvédeknek. Az erdélyi honvédhadosztálynak jutott a feladat: a Máramarosba befészkelődött oroszokat kiűzni

Az országból. A huszonegyes népfelkelő zászlóalj a máramarosi havasokon keresztül véres ütközetek között nyomta ki a muszka hordákat, akiket Körösmezőn, Delatynon keresztül, egészen Kolomeáig kergettek maguk előtt. Az üzött orosz sereg Delatyn előtt erősítéseket kapott s ott megerősödve, felvette a harcot az üldöző honvédekkel. Véres harc fejlődött ki a Delatyn előtti sáncoknál. Egymásután hullottak el az előretörő orosz rohamoszlopok és órákig tartó kézitusák tették véressé ezt a nevezetes ütközetet. Végül is a honvédek megtörték az oroszok szívós ellenállását és tovább kergették őket Kolomea felé.

A delatyni harcokban Gerencsér István dr. mint népfelkelő tizedes vett részt. Az ütközet után a hadosztályparancsnok napiparancsban dicsérte meg Gerencsért különösen vitéz és eredményes magatartásáért és tudtul adta, hogy Öfelségéhez soronkívül való hadnagyi előléptetés céljából felterjeszti. A felterjesztés elment és Gerencsér István dr. népfelkelő tizedest 1914 decemberében Öfelsége hadnaggyá léptette elő, egyben vitéz magatartásáért a „Signum laudius“-szal tüntette ki.

A bronz vitézségi érem és a „Signum laudius“ mellé rövidesen a vitéz hadnagy mellére került a harmadik osztályú katonai érdemkereszt is.

A huszonegyesek, amint ismeretes, a múlt év őszén dicsőségesen vették ki részüket a híres és diadalmas siemkovei ütközetből is, ahol az erdélyi honvédhadosztály vérbe fojtotta az oroszoknak nagy gonddal előkészített áttörési kísérletét. Gerencsér István dr. a siemkovei ütközetben századparancsnoka volt a huszonegyeseknek. Diadalról diadalra vezette itt a kolozsvári honvédeket, akik közül két vitéz honvédek, Kun Sándornak és Kovács Dezsőnek arany vitézségi érmét is hozott ez a győzelmes csata.

Az ütközet után Gerencsér hadnagyot soronkívül főhadnaggyá terjesztette fel a hadosztályparancsnok és a főhadnagyi kinevezés rövid idő alatt meg is érkezett. A lelkiismeretes, munkás és kötelességtudó magyar tanári és tanítói kar, amely Vén Zoltánokat adott ennek a háborúnak, méltó büszkeséggel emlegetheti tagjai között dr. Gerencsér István nevét, aki alig egy esztendő leforgása alatt egyszerű tartalékosból többszörösen kitüntetett főhadnaggyá tudta felküzdeni magát. Gerencsér Istvánéhoz hasonló karriert keveset produkált ez a hőszoikat termelő világháború és mi büszkén jegyezzük fel egy kolozsvári tanár és egy huszonegyes honvéd dicsőséget.

Gerencsér István dr. most pár napos szabadságra Kolozsvárra jött itt lakó családjának meglátogatása céljából.

Súlyos vád egy orvos ellen.

Temesvár, okt. 30.

A temesvári királyi törvényszék előtt Reitzer József dr. orvos állott, aki ellen az volt a vád, hogy Szigeti Károly vasuti tisztviselő neje magzatelhajtási műtétet hajtott végre, amely az asszony halálát vonta maga után.

A vádirat szerint Reitzer József dr. negyvenhat esztendő, ujvidéki születésű, vagyonos, izr., temesvári orvos a Btkv. 281. szakaszába ütköző magzatelhajtással és ezáltal a Btkv. 290. és 291. szakaszaiba ütköző, gondatlanságból elkövetett emberöléssel vádoltatik. A műtétet 1915 március 13-ik és 15-ik napjain hajtotta végre Szigeti Károlyné Czenderstein Cecilián, aki a műtét következtében 1915 március 22-én meghalt.

Az elnök kérdésére vádlott Reitzer József dr. kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. 1912 augusztus óta folytat Temesváron orvosi gyakorlatot, azelőtt Máslakon volt orvos. Mielőtt Temesváron letelepedett, Berlinben Blumenreich tanár női klinikáján dolgozott.

Elmondotta aztán, hogy Szigeti Károlynéval a józsefvárosi polgárok hadikórházában ismerkedett meg, ahol Reitzer dr. orvos, Szigetiné pedig ápolónő volt. Megjegyezte, hogy nem működtek egy osztályon s hogy Szigetiné-

vel előzőleg nem beszélt. Szigetiné 1915 március 12-én este szülte meg, azt mondta, hogy áldott állapotban van s hogy nagy fájdalmak és vérzése vannak és hogy azt hiszi, operációra van szükség. Megvizsgálta és ezt valónak találta. Az operációt március 13-án este hajtotta végre. Jelen volt Szigetiné kívánságára Reitter Lajos dr. házi orvos, aki azóta elhunyt. Az asszony a műtét alatt nyugtalan volt és szívfájdalmakról panaszkodott, aminek következtében a műtétet félbe kellett szakítani. A műtétet két nappal később fejezte be. Akkor Reitter Lajos dr. nem volt jelen, ellenben eljött az elhalt bábaasszonya, Péscháné.

Reitzer: Akkor elfogult voltam.

Március 16-án Szigeti Károlyné, aki a műtét után ágyban fekvő beteg lett, egyre gyengébb lett, minek folytán Reitzer dr. férjének, Szigeti Károlynak azt tanácsolta, hogy vitesse be feleségét a Fehérkereszt-kórházba, ami meg is történt. A kórházban Szigetiné állapota egyre rosszabbodott s végül március 22-én meghalt. Vádlott azután részletesen elmondta az operáció lefolyását.

Szász János elnök megjegyzi: Feltűnőnek találok, hogy doktor ur most tulságosan kiemeli, hogy az asszony szívbeteg volt, amit a vizsgálóbíró előtt nem hangoztatott.

A vádlott után a bíróság Szigeti Károly vasuti tisztviselőt, az elhalt Szigeti Károlyné férjét hallgatta ki. Elmondta, hogy feleségével 1910-ben kelt egybe s hogy első gyermekük 1913-ban született és ez a szülés nehéz volt s orvosi beavatkozást vett igénybe.

Elnök: Mikor mondta önnek neje, hogy újból áldott állapotban van?

— 1915 végén. Azt mondta, hogy fél a szüléstől s hogy a magzatot orvosi beavatkozással fogja eltávolíttatni. Megtiltottam neki s azt mondtam: feljelenem, ha mégis megtenné. Erre úgy tett, mintha lemondott volna erről a tervéről. 1915 március 14-én reggel hazajöttem Versecről s akkor betegen találtam a feleségemet. Megtudtam, hogy mi történt. Nagyon ki keltem ellene. Feleségem sirva mesélte, hogy Reitzer dr.-al a kórházban ismerkedett meg, ahol ápolónő volt. Az orvos megtudta, hogy feleségem áldott állapotban van, rábeszélte, hogy operáltassa meg magát. Reitzer drt soha nem láttam azelőtt, csak akkor ismertem meg, amikor beteg feleségemet a műtét után otthonunkban meglátogatta. Feleségemet Péscháné bábaasszony tanácsára elvittem a Fehérkereszt-kórházba. Mondtam Reitzernak:

— Mit csinált a feleségemmel?

Azt felelte, hogy a feleségem három nap alatt meggyógyul s nevezem gazembernek, ha nem így lesz. Azt is mondta: miután az asszonyoknak gyakran eljár a szájuk, valljam én is azt s tanítsam ki a bábát, hogy azért kellett az operációt végrehajtani, mert a feleségemnek vérzése volt. Feleségemnek azonban vérzése nem volt s műtetre ezen okból nem volt szükség. Elmondta a felesége neki halála előtt azt is, hogy hasonló szándékból járt Liuba dr. és Freund dr. orvosoknál, akik határozottan megtagadták a műtét végrehajtását.

A következő tanu Szigeti Ignácné, az elhalt Szigetiné anyósa. Elmondja, hogy az operációról csak annak megtörténte előtt értesült s azon felháborodott. Elmondta, hogy Reitzer drnak, mikor az a lakásba jött, szemrehányást tett, hátha baj lesz, mire az orvos így felelt:

— Ne féljenek, nem az első eset ez nálam!

Péschán Ferencné szülésznő tanu évek óta ismerte Szigetinet s első szülésénél segédkezett. Néha azután is járt a házhoz. 1915. évi február havában egy nap délután találkozott Reitzer dr. háza előtt a kapuban Szigetinével, aki elmondta neki, hogy megoperáltatja magát s hívta fel, hogy segédkezzék a műtétnél. — Péscháné lebeszélte. Március 12-én újra találkozott Péscháné Szigetinével, aki másnap este tére magához rendelte azzal, hogy kislányának születésnapja lesz. Másnap este felment hozzá, Szigetiné az ágyban feküdt, sirt és azt mondta, túl van az operáción. A asszony nagyon rosszul volt. Nem ismerte azelőtt Reitzer drt. Mikor Szigetiéknél az operáció után találkozott vele, megkérdezte tőle, hogy nem számolt-e a következményekkel? Meg volt róla győződve,

hogy az asszony veszedelmesen beteg s tanácsára Szigeti Károly a feleségét beszállította Fehérkeresztbe. Ott Szigeti azt mondta neki, hogy Reitzer dr. arra kérte, jelentsék ki, hogy az orvost a vérzés miatt hívták.

Tauffer Jenő dr. főorvos: Péscháné b. jelentette nála, hogy Reitzer dr. Szigetiné mesterséges elvetéltét idézett elő s hogy véleménye szerint ez rosszul végeztetett. A beteg szanatóriumba hozták. Magához kérette Reitzer drt, aki azt mondta, hogy őt Szigetiné abortusz befejezéséhez hívatta.

Elmondta Tauffer dr. még, hogy a beteg megvizsgálásánál megállapították, hogy az műtét alkalmával a műszerrel megsértetett, ami a boncolás meg is állapított. Az operáció alkalmával az anyaméh fala a műszerrel keresztül szurattott. Azt, hogy a halott valóban más állapotban lett volna, a boncolás nem tudta megállapítani.

A tárgyalás folyik.

Hogy működik a kolozsvári levélcenzura

Naponként 20 ezer levelet vizsgálunk felül.

(Saját tud.) Az ujságok hasábjain sok szeszlik a cenzuráról, de ha nem is esnék rólszó, beszédes nyomait mutatják azok a fekete ablakok, amik napról-napra molesztálják a közönséget. A cenzurának ez a módja csak közvetve érinti a közönséget, mert a cenzura korábban először az ujságesimálók hátán üt végig s csak a szele jut el az olvasóhoz, aki sokszor órákig is eltöpreng azon, vajjon mit takargathat a fehér folt. Megnyugtathatjuk az olvasót, hogy majdnem minden esetben ártatlan igazságok helyét jelzi a fekete betűk kigyomlálto mege, de a cenzor vörös ceruzáját végighuzta a közleményen s mielőtt megszületett volna, már meg volt halva. Sokkal közelebb érinti a közönséget a levélposta cenzurája, a mire már jó eleve felhívta a közönség figyelmét a kolozsvári postaigazgatóság. A román háború első napjai óta működik Kolozsváron a K. u. k. Miliárcenzor s azóta csak nyitott levelet fogad el a posta.

A közönségnek fogalma sincs arról az óriási munkáról, amit a hadsereg organizmusának ez a fontos, bár a közönség előtt unszimpatikus szerve napról-napra végez. Az egész erdélyi posta a kolozsvári levélcenzura kezén megy keresztül s ha elgondoljuk, hogy naponta 18—20 ezer levelet kell aprólékos gonddal végignézni, elgondolhatjuk, milyen emberfeletti munkát kell végezni, mert — s erről felelős postai tényezők biztosítottak — a levélcenzura mindennap a napi postát utolsó szálig végignézi. A levelek késésének okait azért a közönség helytelenül keresi a levélcenzurában, annak a hadihelyzettel járó nehézkes vasuti közlekedés az oka.

A munka arányához a levélcenzura személyzete is tekintélyes. A kolozsvári postahivatalban 74 katonai személy a leveleket és más közlésre alkalmas küldeményeket ellenőrzi, nehogy abba talán rosszindulatból, vagy véletlenségből a hadsereg nézve kellemetlen közlés csuszhasson be. Egyforma gondal ellenőrzik a szerelmes szobaleány és a kegyelmes ur leveleit s kivételt csupán a hivatalok hivatalos közleményei képeznek, ezeknek megbízhatóságát minden esetben respektálja a cenzura.

Erdélynek minden részéből továbbítás végett Kolozsvárra expedíálják a levélpostai küldeményeket. Ahogy beérkezik ide egy postazsák, azonnal szétosztják és cenzurázzák.

Naponta 18—20 ezer levél érkezik be a cenzurára, 4—5 ezer ezek közül ajánlott levél. A leveleket aszerint csoportosítják, hogy nyitva, vagy lezárva érkezik. A lezárt leveleket, ha a feladó nevét meg lehet állapítani, visszaküldik.

mem, akkor a megsemmisülés jut osztály-
részül. Ezután nyelvek szerint csoportosítják
leveleket. A kolozsvári levélcenzurán nagyob-
bára nagy nyelvtudással rendelkező katonák
nak beosztva, úgy, hogy a magyarul irt
leveleken kívül a német, román, francia, angol,
szpanyol, görög, holland, svéd, török,
orosz, bolgár, szerb, zsidó és a szláv
nyelvek minden idiomáján irt leveleket akadály-
szerűen cenzurázzák. Ha a levél gyanús, azt
megsemmisítik s csak később, mikor már az egész
levél fel van dolgozva, veszik szigorúbb bírál-
tá alá.

Általánosságban ez ritkán fordul elő, de
tartalma a hadviselés érdekeire ártalmasnak
tűnik, megsemmisítik. A napi cenzura ered-
ményéről az illetékes katonai parancsnoksághoz
tesznek jelentést. Most tehát senkinek sem
van titka: a hadsereg mindenkinek a szemé-
lyébe lát. Ez az állapot — értesülésünk
szerint — már nem tart soká s legközelebb
arról számolhatunk be, hogy milyen volt
kolozsvári levélcenzura?

HIREK

Mindenszentek.

Az élők és a meghaltak találkozása ez a
gyadrt napsugár, vagy ködös, vagy esős őszi
nap. Az áldozatok lángjai ilyenkor világossággal
áldják meg a halottak sötét birodalmát és az
elhervadt virágú sírok közül a temetők jövő
kői a kegyelet könnyeit sirják a maguk
sorsára.

A mai nappal elérkezett ismét a megem-
kezés ünnepe. A sírokra koszorúk kerülnek,
bambor virágai a kertnek, de vajjon hol van
a kert, amelynek termékeny öle annyi bim-
bót fakasztana, hogy minden ujonnan hantolt
sírra csak egy szál virágot tehetnének az itt-
agyottak reszkető kezei.

Nem kell kimennünk a sírkövekkel ékes
dombok közé, a temetőbe. Bontsuk szét a
virágcsokrokat és a szertehulló szomorú virágot
egy lendületű hajítással dobjuk el az utcán, a
zobában, a mezőn, hegyek tetején és völgyek
lében, jámbor patakok mentén, vagy dühöngő
ceánok tajtékos habjára, csendes mélységű
templomok zsámolyaira, vagy vig termében a
hajos korcsmáknak — a virág, a kegyelet virága,
mindenütt érdemes helyére jut: temető most az
egész világ.

Vegyétek le szemetekről a zsebkendőt,
emberek, amikor sírba megálltok a dombok
lőtt és nézzétek meg egymás szemét, amelyen
eresztül az élet fájdalma sajtolja ki a könnyet.
Dus erű forrás a szem és az abból kifolyó
cseppek hőmpölygő folyóvá dagadnak, mulásával
szomorú napoknak és a könnyfolyó megszen-
sult vízében tisztára mossza magát ez a fájdal-
mas, bűnös, tisztátalan világ. És ne fájjon nagyon
az a pár csepp, amit ti adtatok az áradó folyó-
hoz és töröljétek meg a szemeteket, mert a
szem nemcsak arra való, hogy könnyeket sir-
jon, hanem arra is, hogy lásson vele az Ember,
jobban lásson, mint eddig látott, tisztábban,
világosabban lássa meg azt az utat, amelyen
haladnia kell. (n. k.)

Az „Ujság” legközelebbi száma a
közbeeső ünnep dacára holnap a ren-
des időben jelenik meg.

— (Nem lesz világítás a temetőben.) Az
eddig minden évben szokásos halottak napján
való kivilágítás, ma országsszerte elmarad. A
lelkek kegyeletos érzésének meg kell alkudniok
a háboruokozta viszonyokkal, amelyek minden
térén takarékoskodik parancsolnak rá az embe-
rekre. A világító anyag, különösen a gyertya
nagy hiánya vonta maga után ezt az intézke-
dést, amely az országsszerte elmaradó kivilági-
tással valóban nagy megtakarítást jelent. Az
élők nagyon sok tekintetben hiányt szenvednek
most s a kegyelet ilyenformán való megnyi-
latkozásának elmaradása a halottak emlékét

sem sértheti. A főkapitányság értesítése szerint
ma a temető kapuját délután hat óra helyett
öt órakor fogják bezárni s azontúl senki sem
maradhat szereteteinek sírja mellett.

— (Hősök halála.) A világháború legen-
dás hősei közé tartozott Sikorszky Zsigmond
csendőrnagy is, akinek a harctéren történt
hősi haláláról érkezett hír. Mikor Románia
Erdélyre tört, Sikorszky Zsigmond megszervezte
a róla elnevezett Sikorszky csendőrzászlóalj-
különítményt s mint ennek parancsnoka öt hé-
ten át diadalról-diadalra vezette vitézeit, Októ-
ber 2-án, midőn a küllőmegyei Pusztahegy-
magaslapon álló két román ezred ellen vezette
zászlóalját, ellenséges golyó halálra sebezte a
csapat élén harcoló hőst, akinek emléke min-
dig fog élni hadseregünk történetében. — *Sza-
mosújvárról jelentik: Esztergár Dániel zászlós,*
aki az olasz harctéren teljesítette legszentebb
kötelességét, a legutóbbi heves harcok folya-
mán srpnellövéstől találva hősi halált halt.
A derék ifjú két éve tett érettségit a szamos-
újvári áll. főgimnáziumban.

— (Olcso villany, drága petrolium.) A
háború sok mindent a feje tetejére állított.
Valamikor, a háború előtt — olyan régen volt,
hogy alig tudunk emlékezni ezekre a szép
időkre, — gazdag emberek luxusa volt a csil-
logó, fényes villanyvilágítás. Az emberek két-
szer is meggondolták, hogy bevezessék-e a
villanyt, mert hát a közmondás is azt mondja,
hogy szegény ember vízzel főz s ezt applikálva,
a szegény emberek megelégedtek a régi, kipróbált
kőolajjal, a sercegő gyertyával. Aztán jött a
háború s kiderült, hogy rossz üzlet pénztelen
embernek lenni. A petrolium ára elkezdett
villámgyorsasággal emelkedni s volt idő, amikor
1 K 20 fillért is szívesen adtak érte, — ha
egyáltalában volt. Az utóbbi időben azonban
egyszerűen eltűnt a forgalomból s ettől kezdve
a sötétedéstől számítva elvesztett a hávárosi
polgárok számára néhány órája a napnak.
Azok, akik a „drága” villanyvilágításra rendez-
kedtek be, mitsem éreztek ebből a nyomoru-
ságból. Kitűnt, hogy a villanyt szinte ingyen
adják a petroliumhoz viszonyítva s a luxusnak
hirdetett villanyfény a drágaság árjában kiemel-
kedő közsirt maradt. Most már a szegény em-
berek is áhitoztak a parkettes lakások olcsóvá
vált fényüzése után, csak hogy a villamosítási-
ság az egyre nagyobb számmal jelentkező fo-
gyasztókat alig-alig tudja már kielégíteni. A
halvány petroliumfény hívői hiába instanciáltak
villanyért, az továbbra is a jobb módúak privi-
legiuma maradt. Az a sok száz szegény ember,
aki tegnap előzőnlötte a frissen érkezett petro-
leum kiárúsító helyett, boldog volt, hogy a kő-
olaj-uzsora árai helyett 52 fillérért megkaphatta
a petrolium literjét. Ez az ár azonban mindig
tulmagas a fényes villamosáram mellett. És
azok, akiknek meg van a pompás villamos-
berendezésük, áldják, hogy annakidején a
város vízierőre rendezte be a villamosüzemet.
Mert a hidegszamosi völgyelzárógát becsületes
maradt az általános stájerolásban, a víz éppen
olyan bőven buzog, a villany fogyasztóinak nagy
öröme. A petroliumüzletek előtt tolongók
pedig elsőhajthatják a régi igazságot: drága
mulatság szegény embernek lenni.

— Nagy választék női ve-
lour-, bársony- és filc-kalapokban a
Kolozsvári Központi Nőikalap Dívat-
áruház, Deák F.-u. 12. I. emelet.

— (Hazafiatlan községi bíró.) A kolozsvári
törvényszék és ítélőtábla előtt lefolyó izgatási
bűnpörök szomorú világot vetnek egyik-másik
eldugott oláh falucska bírójának politikai meg-
bizhatóságára. A vádlottak padján már többször

ült olyan községi bíró, akiket a törvény állam-
ellenes cselekedetük miatt vont felelősségre. A
legutolsó, de talán a legjellemzőbb eset, Maros-
keres község bírójának, Szelhegyán Miklósnak
az esete volt, akit a tordai törvényszék izgatási
büntette miatt négy évi börtönre ítelt el. — A
maroskeresi községi bíró folyó évi szeptember
4-én, mikor székely menekülők vonultak keresztül
a községen, nemcsak hogy támogatásban nem
részesítette a szerencsétlen embereket, hanem
még pénzért sem akart a menekülők marháinak
takarmányt adni, sőt izgatási kitételeket is hasz-
nált. A menekülők a szomszédközségbe érve,
feljelentették a hazafiatlan községi bírót, akit
másnap a csendőrök a tordai ügyészség fog-
házába szállítottak be. A tordai törvényszék okt.
elején tartott főtárgyalásán 4 évi börtönre ítélte
el a bűnös embert, figyelemmel arra, hogy mint
vezető állásban levő ember cselekedetét a leg-
válságosabb napokban követte el. A bíró súlyos-
nak találta a törvényszék ítéletét s enyhítésért
az ítélőtáblához felebbezett. A kolozsvári kir.
ítélőtábla büntető felebbviteli tanácsa tegnap
tárgyalta az izgatási községi bíró bűntényét. Két
szuronyos csendőr között foglalt helyet a vád-
lottak padján a tisztjére érdemtelen községi bíró,
aki természetesen tagadta, hogy az inkriminált
szavakat használta volna. Amint azt ez már
az elsőbírósnál tényként nyert megállapítást,
a felebbviteli bíróság szintén bűnösnek mon-
dotta ki, de enyhítő körülménynek vette, hogy
két katonafia harcol a hazáért s ezért a bünte-
tését 3 évre szállította le.

— (Magánlakásértései három havi fogház.)
Szamosmart szolnokdobokamegyei községben
Daraban László 26 éves szamosmarti lakos erő-
szakkal behatolt Bingurác Jánosné bezárt laká-
sába s ott a ház asszonyát valami előzetes
pereskodésból kifolyólag úgy összeverte, hogy
sérülése 8 nap alatt gyógyult meg. A dési tör-
vényszék a panaszos feljelentésére magánlak-
sértés miatt a vádlottat 3 havi fogházra ítélte
el. Az ítéletet az ítélőtábla felebbviteli tanácsa
tegnap helybenhagyta.

— (Pörüljárt árdrágító.) Fixler Izidor 33
éves bethleni lakos ez év július havában az
uzdiszentpéteri vásáron saját szükségletét meg-
haladó mértékben szarvasmarhát vásárolt
össze, amiért azután a dési kir. ügyészség az
1916. évi IX. tc. 1. §-a alapján árdrágító vissza-
élés vétsége miatt vád alá helyezte. A dési tör-
vényszék tárgyalta először az árdrágító keres-
kedő bűntényét s itt szerencséje volt, mert a
bírószék — nem találván bűnösnek — a vád
alól felmentette. A közbizalom képviselője az ítélet
ellen semmiségi panaszt jelentett be, amit a
kolozsvári kir. ítélőtábla büntető felebbviteli
tanácsa, Hamza Géza tanácselnök elnöklése alatt
tegnap vett tárgyalás alá. Az ítélőtábla úgy ta-
lálta, hogy a törvényszék tévedett, mikor vád-
lottat felmentette s ezért az elsőbírói ítélet meg-
semmisítésével, vádlottat bűnösnek mondva ki,
két heti fogházra ítélte el. Az ítélet ellen jog-
orvoslatnak nincs helye.

— (Brassóban koporsókat is raboltak az
oláhok.) Kedves, szőke kis diákkal beszélünk
a napokban. Speil Viktor a neve, 15 éves gim-
nazista, aki átélte Brassóban az oláhok ural-
mát s most iglói rokonaihoz utazik, tele egy
hónap rémes emlékeivel. A kis diák a már is-
mert részleteken kívül érdekes epizódokat be-
szélt el nekünk a románok pünkösdi királysá-
gáról. Az első napokban a katonákat szigorú
parancs tiltotta el a fosztogatástól. A lakossá-
got is kímélték, legfeljebb az otthonmaradt elő-
kelő embereket zaklatták.

— Mi a Tömöcsatorna-utcában laktunk
— beszéli a kis gimnazista —, ahol néhány
tiszt kvartélyja volt. Ott lakott Balianu lovas őr-
nagy is, akinek a házat katonák őrizték. Ezek
a katonák egy este holttestek voltak. Eleinte

— Névjegyeket vidékre is leg-
rövidebb idő alatt készít a Gombos
F. Lyceum-könyvnyomda Kolozsvár,
Deák Ferenc-utca 12. szám.

* Orpheus az alvilágban — délután. Rendkívüli délutáni előadás lesz szombaton a szin-

mely áll: ebédlő, hálószoba, gyermekszoba, konyha és mellékhelyiségekből, villany-, esetleg gázvilágítással. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába küldendők be.

Szinkör-Mozgó

Szerdán:

előadások fél 3 órakor kezdődnek!

Az elátkozott család.

Ezenkívül:

A legfrissebb harctéri fölvételek

Csütörtökön:

Kik csak egyszer szeretnek.

Ezenkívül:

A legújabb harctéri fölvételek.

Rendes helyárak:

Páholy.....	1 kor.	Alsó erkély	50 fill.
Öldszék.....	70 fill.	Felső erkély	40 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:

5 órakor, 6¹/₂-kor, 8-kor és 9¹/₂ órakor.

Előadások kezdete vasár- és ünnepnapokon:

2¹/₂-kor, 4-kor, 5¹/₂-kor, 7-kor, 8¹/₂-kor és 10 órakor.

Sikerült egy nagyobb tétel Czérnát

és gép alsószálat venni, melyet aránylag olcsó árban kiárusít:

Sipos Jenő

rövidáru, nődivat és kézimunka üzlete, Mátyás kir.-tér 17.

Veszek és eladok

nagyban:

ő- és új-borokat,

Burgonyát, hagymát és más veteményt, alma, dió és más fajgyümölcsöket, ízeket és aszalt gyümölcsöt, tejtermékeket, déli gyümölcsöket, terményárakat és gyarmatárakat.

Ajánlatokat és megrendeléseket kérek:
Élelmi és termény-raktár. Dávid
Ferenc-utca 8. szám.

Dr. Léczfalvi Sipos Aladár
szamosfalvi gazdasága megrendelőknek Kolozsvárra házhoz szállít

I^a fejes téli káposztát

mm.-kint 24 K-ért. Megrendelések a Cukorkaáruházban teendők (Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-u. és Szép-u. sarkán)

Eladó házas telek a belváros legforgalmasabb helyén

Cím: Gomhos F. papírzsebben, Deák F.-u. 12.

KOLOZSVÁR VÁROS ELEKTROMOS MŰVE

GANZ-FÉLE

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNY-TÁRS. ÜZEMVEZETŐSÉGE

KOLOZSVÁR, SZÉCHENYI-TÉR 41.
(székely palota.) Telefon 493

Elvállal elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket. —

Izzólámpák, izzólámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron.

Költségvetéseket és felvilágosításokat díjtalanul ad. —

Egyetem-Mozgó

Szerdán:

Előadások kezdete fél 3 órakor.

Psylander legújabb alakításával.

Egyiptom gyöngye.

Ezenkívül:

A legfrissebb harctéri fölvételek

Csütörtökön:

A Nordisk-gyár legújabb remeke.

Haldokló vágyak.

Ezenkívül:

A legfrissebb harctéri fölvételek

Rendes helyárak:

Páholy.....	1-20 K	I-ső hely	60 fill.
Zártszék	80 fill.	II-ik hely	40 fill.

Uránia Színház

Szerdán:

Az előadások fél 3 órakor kezdődnek.

Két nagyszabású sláger újdonság.

Kétórás előadások.

I.

Igazat szólj.

II.

Roszesont Sári.

Rendes helyárak.

Csütörtökön:

Általános közóhajra csak egy napig.

Orosz gyermek- és leánykereskedők.

Rendes helyárak:

Páholy.....	1-20 K	I-ső hely	60 fill.
Zártszék	80 fill.	II-ik hely	40 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:

5 órakor, 6¹/₂-kor, 8-kor és 9¹/₂ órakor.

Előadások kezdete vasár- és ünnepnapokon:

2¹/₂-kor, 4-kor, 5¹/₂-kor, 7-kor, 8¹/₂-kor és 10 órakor.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 32.

Részvénytőke 2 millió korona.

A bank elfogad betéteket: takarékpénztári könyvekre és folyószámlára.

Értékpapirokat, betéti könyvek és más értékek őrzését és kezelését (nyitott levél) elvállalja.

Idegen pénznemek beváltása.

Hadifoglyok részére átutalásokat elvállalunk, csak az idegen költség elvállalása mellett.

A magyar királyi osztálysorsjáték főelárusító helye.

Hivatalos órák d. e. 9-12 óráig.

GOMBOS FERENCZ KOLOZSVÁR

~ LYCEUM-KÖNYVNYOMDA ~ DEÁK FERENCZ-U. 12

GYORSAN, PONTOSAN, IZLÉSESEN ÉS SZOLID ÁRBAN RÖVID IDŐ ALATT KÉSZÜLNEK:

TELEFON: 204.

SZÁMLÁK, CIMKÁRTYÁK, BELÉPTI JEGYEK, ÁRJEGYZÉKEK, ÜZLETI LEVÉLPAPIROK ÉS BORITÉKOK DISZNYOMÁSSAL, TÁBLÁZATOK, ÜZLETI LEVELEZŐLAPOK, SZÁLLÍTÁSI BÁRCÁK, FALRAGASZOK, GYÁSZLAPOK, ESKÜVŐI ÉS BÁLI MEGHIVÓK, HAVI FOLÓIRATOK, MŰVEK KINYOMATÁSA, TOVÁBBÁ MINDEN KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT SZOLID ÁRBAN KÉSZIT

TELEFON: 204.

NÉVJEGYEK VIDÉKRE IS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZÜLNEK